

Posudek vedoucí diplomové práce

Diplomová práce studenta kombinované formy studia **Bc. Zdeňka Legnera** s názvem „*Gruntovní kniha vesnic dubského panství 1536–1567 (1589)*“ si stanovila jako cíl komplexně analyzovat dochovaný pramen vrchnostenské provenience, a to zvláště s využitím diplomaticko-paleografických metod výzkumu, aby bylo možné stanovit v kontextu panství i kancelářského zařízení, v němž pramen vznikl, jeho historickou hodnotu. Je třeba konstatovat, že zvolený pramen pochází z rané fáze vedení gruntovních knih, a proto bylo třeba výsledky výzkumu pečlivě promýšlet, aby bylo možné dospět ke kvalitní interpretaci. Lze předeslat, že autorovi předkládané diplomové práce se to podařilo.

Práce čítá i s přílohami 105 stran. Jazyková a stylistická úroveň diplomové práce je na výborné úrovni. Za zdařilé považuji i přepisy dobového textu, kdy se autor držel aktuálních pravidel transkripce českého raně novověkého textu. Citační normu ČČH používá autor taktéž náležitě.

Struktura práce je velmi dobře promyšlená. V úvodu student velmi srozumitelně formuloval téma, cíle a strukturu své diplomové práce a zmínil literaturu a prameny k tématu výzkumu. První kapitolu s dvěma podkapitolami věnoval dějinnému vývoji Českodubsku, kdy se zejména zaměřil na dobu aktivního využívání pramene. Protože zvolený pramen náleží mezi pozemkové knihy, rozpracoval následně ve druhé kapitole tuto problematiku podrobněji, kdy se v rámci rozsáhlé terminologické diskuze přiklání k názoru, že je vhodné v případě vrchnostenských pozemkových knih 16. století používat název gruntovní knihy. Ten také promítá do názvu své práce, kdy nahrazuje pojmenování používané v archivní pomůcce: Trhová kniha vesnic 1536–1548. Z uvedeného časového rozmezí je zřejmé, že komplexní rozbor přispěl k upřesnění časového rozpětí zápisů v knize. Ve třetí kapitole se již zaměřuje na českodubské gruntovní knihy, kdy autor věnuje hlavní pozornost zvolenému prameni z období 16. století. V této souvislosti zkoumá jak vnější, tak i vnitřní znaky. Je chvályhodné, že získané poznatky promýšlí a daří se mu překročit pouhý formální popis. Velmi věrohodné závěry mu vytvářejí solidní zázemí pro obsahovou analýzu dochovaných zápisů. Jeho interpretace je vyspělá a přináší řadu nových poznatků o Českodubsku 16. století. Zvláště bych vyzvedla rozšíření znalostí o zázemí vzniku zápisů, kdy se díky velmi pečlivé paleografické analýze podařilo zjistit, že kniha byla pro vrchnostenské účely zřejmě vedena českodubskými představiteli městské správy na tamní rychtě (radnice vznikla o několik let

později), kde sídlila městská kancelář. Jak autor správně podotýká, důvodem byl zřejmě prozatímní rentovní systém hospodaření panství, který se začal proměňovat v režijní až od druhé poloviny 16. století. Teprve pak nastala potřeba zkvalitnit kancelářskou činnost panství.

V závěru autor výborně shrnul své poznatky a nastínil další možnosti výzkumu problematiky. Dále následuje seznam pramenů a literatury, seznam tabulek, jež přehledně text práce doprovázejí, velmi užitečný jmenný a místní rejstřík a seznam příloh – textové a tabelární. V rámci textové přílohy student s pomocí transkripce zpřístupnil vybrané texty z pramene, tabelární příloha s uvedením základních informací přehledně zpřístupňuje všechny trhové smlouvy (pouze doporučuji místo pojmu obec používat termín ves).

Předkládanou diplomovou prací, jež splnila stanovené cíle a odpovídá požadavkům kladeným na tento typ absolventské práce, velmi ráda doporučuji k obhajobě. Považuji ji za výborný badatelský počín a doporučuji výsledky výzkumu publikovat (např. ve Sborníku archivních prací nebo v Archivním časopise).

V Hradci Králové 12. srpna 2022

doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D.

